T091 ATĐ 3 (18) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q17-Tạp Uẩn-Luận về Trí

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 291

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 17

LUAÄN VEÀ TRÍ (Phaàn 9)

Hoûi: Thaân-ngöõ nghieäp tuøy taâm chuyeån nhö theá naøo, khoâng tuøy taâm chuyeån nhö theá naøo? Ñaùp: Giôùi cuûa coûi saéc vaø giôùi voâ laäu laø tuøy taâm chuyeån, giôùi cuûa coûi Duïc vaø thaân - ngöõ nghieäp coøn laïi laø khoâng tuøy taâm chuyeån. Hoûi: Vì sao giôùi cuûa coõi Duïc laø khoâng tuøy taâm chuyeån? Ñaùp: Bôûi vì coûi Duïc ñoái vôùi giôùi tuøy taâm chuyeån kia, khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø ñoà duøng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, coõi Duïc khoâng phaûi laø coõi cuûa Ñònh, khoâng phaûi laø phaïm vi cuûa tu, khoâng phaûi laø phaïm vi cuûa lìa nhieãm, cho neân khoâng coù ñaïo vaø giôùi coù theå tuøy chuyeån nhö vaäy; coõi saéc laø coõi cuûa Ñònh, laø phaïm vi cuûa tu, laø phaïm vi cuûa lìa nhieãm, cho neân coù ñaïo vaø giôùi coù theå tuøy chuyeån nhö vaäy. Laïi nöõa, nghóa cuûa giôùi coõi Duïc hoûi taâm coõi Duïc raèng: OÂng coù theå ñoaïn tröø phieàn naõo phaù giôùi vaø daáy leân phaù giôùi cho toâi hay khoâng, neáu coù theå thì toâi thuaän theo oâng chuyeån. Nghóa cuûa taâm coõi Duïc traû lôøi giôùi coõi Duïc raèng: Toâi khoâng coù theå. Nghóa cuûa giôùi noùi: Neáu khoâng coù theå thì toâi laøm sao thuaän theo oâng chuyeån? Nhö ngöôøi sôï haûi traùch moùc beøn hoûi ngöôøi khaùc raèng: OÂng coù theå laøm ngöôøi cöùu giuùp cho toâi hay khoâng, neáu coù theå thì toâi seõ döïa vaøo oâng thuaän theo oâng maø chuyeån. Ngöôøi aáy traû lôøi raèng: khoâng coù theå. Ngöôøi kia lieàn noùi raèng: Neáu oâng khoâng coù theå thì toâi laøm sao döïa vaøo oâng thuaän theo oâng chuyeån ñöôïc? Ñieàu ñang noùi ôû ñaây cuõng vaäy. Hoûi: Taâm thieän cuûa coûi saéc thì taát caû ñeàu coù giôùi tuøy chuyeån hay khoâng? Ñaùp: khoâng phaûi laø taát caû ñeàu coù. Nghóa laø tónh löï thöù nhaát coù saùu taâm thieän khoâng coù giôùi tuøy chuyeån:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 291 1. Nhaõn thöùc thieän.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 291

2. Nhó thöùc thieän. 3. Thaân thöùc thieän. 4. Taâm thieän luùc cheát. 5. Taâm thieän phaùt khôûi bieåu nghieäp. 6. Taâm thieän töông öùng vôùi Vaên maø thaønh Tueä. Tónh löï thöù hai - thöù ba - thöù tö, coù hai taâm thieän khoâng coù giôùi tuøy chuyeån, ñoù laø taâm thieän luùc cheát vaø taâm thieän do Vaên maø thaønh. Hoûi: vì sao coõi voâ saéc khoâng coù giôùi tuøy chuyeån? Ñaùp: Bôûi vì coõi aáy ñoái vôùi giôùi khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø ñoà duøng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, giôùi laø do Ñaïi chuûng taïo ra, coõi aáy khoâng coù Ñaïi chuûng cho neân khoâng coù giôùi. Hoûi: Nhö tuøy laø khoâng coù Ñaïi chuûng voâ laäu maø coù giôùi voâ laäu, nhö vaäy coõi aáy tuy khoâng coù Ñaïi chuûng nhöng ngaïi gì coù giôùi? Ñaùp: Giôùi voâ laäu khoâng phaûi laø löïc cuûa Ñaïi chuûng cho neân trôû thaønh voâ laäu, chæ do löïc cuûa taâm tuøy theo taâm voâ laäu maø cuõng phaùt khôûi; giôùi höõu laäu do löïc cuûa Ñaïi chuûng heä thuoäc vaøo giôùi haïn nôi choán (giôùi ñòa) cho neân khoâng töông töï. Laïi nöõa, giôùi laø ñoái trò vôùi phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, ñaïo cuûa coûi Voâ saéc khoâng coù theå ñoái trò vôùi phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, cho neân coõi aáy khoâng coù giôùi. Hoûi: Nhaân Luaän vaø Sinh Luaän vì sao noùi ñaïo cuûa coûi Voâ saéc khoâng coù theå ñoái trò voái phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi? Ñaùp: ÔÛ ñoù chæ ôû coûi Duïc, voâ saéc ñoái vôùi duïc coù boán söï caùch xa cho neân khoâng coù ñoái trò, boán söï caùch xa laø: 1. Giôùi ñòa caùch xa. 2. Sôû y caùch xa. 3. Sôû duyeân caùch xa. 4. Ñoái trò caùch xa. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tónh löï thöù hai-thöù ba-thö tö, cuõng khoâng coù phaù giôùi phieàn naõo giaáy khôûi phaù giôùi, ñoái trò cuûa nôi aáy caàn phaûi laø khoâng coù giôùi chaêng? Ñaùp: Ñoái trò coù hai loaïi: 1. Ñoaïn töø ñeå ñoái trò. 2. Chaùn ngaùn hö hoaïi ñeå ñoái trò. Ba tónh löï phía treân ñoái vôùi phaù giôùi vaø phieàn naõo giaáy khôûi phaù giôùi, tuy khoâng coù ñoaïn töø ñeå ñoái trò maø coù chaùn ngaùn hö hoaïi ñeå ñoái trò. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Ñeä töû baäc Thaùnh tieán vaøo giaûi thoaùt taâm baát ñoäng, coù naêng löïc ñoaïn töø baát thieän maø tu taäp phaùp thieän”. Khoâng phaûi laø trong thaân aáy coøn coù baát thieän ñaùng ñoaïn töø, nhöng maø döïa vaøo ñoái

trò loãi laàm cho neân noùi nhö vaäy. Coõi Voâ saéc ñoái vôùi phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, khoâng coù ñoaïn töø ñeå ñoái trò cuõng khoâng coù chaùn ngaùn hö hoaïi ñeå ñoái trò, cho neân khoâng coù giôùi. Giôùi tuøy chuyeån toång quaùt coù hai loaïi: 1. Ñaïo caâu höõu giôùi. 2. Ñònh caâu höõu giôùi. Ñaïo caâu höõu giôùi thì goïi laø giôùi voâ laäu, Ñònh caâu höõu giôùi thì goïi laø giôùi cuûa coõi saéc. Neáu nhö laø Ñaïo caâu höõu giôùi thì ñoù khoâng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi, neáu laø Ñònh caâu höõu giôùi thì ñoù khoâng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaïo caâu höõu giôùi goïi laø giôùi voâ laäu, Ñònh caâu höõu giôùi nghóa laø taát caû giôùi höõu laäu vaø voâ laäu tuøy taâm chuyeån. Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: Taát caû Ñaïo caâu höõu giôùi laø Ñònh caâu höõu giôùi, hoaëc laø Ñònh caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi, nghóa laø giôùi höõu laäu tuøy taâm chuyeån. Coù Sö khaùc noùi: Ñaïo caâu höõu giôùi goïi laø giôùi voâ laäu, Ñònh caâu höõu giôùi coù nghóa laø giôùi höõu laäu vaø voâ laäu

cuûa tónh löï caên baûn. Döïa vaøo caùch noùi nhö vaäy neân laøm thanh boán caâu phaân bieät: 1. Coù laø Ñaïo caâu höõu giôùi maø khoâng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc giôùi voâ laäu cuûa ñòa ôû phaïm vi gaàn. 2. Coù laø Ñònh caâu höõu giôùi maø khoâng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc giôùi höõu laäu cuûa ñòa caên baûn. 3. Coù laø Ñaïo caâu höõu giôùi maø cuõng laø Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc giôùi voâ laäu cuûa ñòa caên baûn. 4. Coù chaêng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi cuõng chaúng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc giôùi höõu laäu cuûa ñòa phöông ôû phaïm vi gaàn. Sö aáy döïa vaøo ñaït ñöôïc, laïi laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø chöa lìa duïc nhieãm tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh trong möôøi saùu taâm, Kieán ñaïo trong möôøi laêm taâm: Neáu caùc Thaùnh giaû vì lìa duïc nhieãm thì daáy Khôûi ñaïo gia haïnh, chín ñaïo voâ giaùn vaø taùm ñaïo giaûi thoaùt: neáu chöa llìa duïc nhieãm thì tín thaéng giaûi luyeän caên, daáy leân kieán giaûi ñoái vôùi taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn vaø giaûi thoaùt; neáu caùc Thaùnh giaû chöa lìa duïc nhieãm thì döïa vaøo Vò chí ñònh, khôûi leân voâ löôïng-baát tònh quaùn-trì töùc nieäm vaø nieäm truù... nhöõng luùc nhö vaäy thì ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi chöù chaúng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi. 2. Coù ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc dò sinh lìa duïc nhieãm vaø taát caû cuoái cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt; ngay luùc aáy vì lìa duïc nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát, döïa vaøo tónh löï

thöù nhaát daáy khôûi ñaïo gia haïnh, vaø taát caû cuoái cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt; ngay luùc aáy vì lìa duïc nhieãm cuûa tónh löï thöù hai, döïa vaøo tónh löï thöù hai daáy khôûi ñaïo gia haïnh, vaø taát caû cuoái cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt; ngay luùc aáy vì lìa duïc mhieãm cuûa tónh löï thöù ba, döïa vaøo tónh löï thöù ba daáy khôûi ñaïo gia haïnh, vaø cuoái cuøng laø ñaïo giaûi thoaùt; ngay luùc aáy vì lìa duïc nhieãm cuûa tónh löï thöù tö, döïa vaøo tónh löï thöù tö daáy khôûi ñaïo giôùi haïnh; hoaëc caùc dò sinh döïa vaùo tónh löï caên baûn, daãn phaùt caùc loaïi thaàn thoâng daáy khôûi ñaïo gia haïnh, naêm ñaïo voâ giaùn–ba ñaïo giaûi thoaùt, hoaëc daáy khôûi voâ löôïng-baát tònh quaùn-trì töùc nieäm-nieäm truùc-noaõn-ñaûnh-nhaãn-theá ñeä nhaát phaùp, ba giaûi thoaùt ñaàu-taùm thaéng xöù-taùm bieán xöù tröôùc, vaø luùc ôû coõi voâ saéc cheát ñi roái sinh vaøo coõi saéc, luùc ôû ñòa phía treân cuûa coõi saéc cheát ñi roài sinh vaøo ñòa phía döôùi... nhöõng luùc nhö vaäy thì ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi chöù khoâng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi. 3. Coù ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi maø cuõng ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø ñaõ lìa duïc nhieãm döïa vaùo Vò chí ñònh, luùc tieán vaùo Chaùnh taùnh ly sinh vôùi Ñaïo loaïi trí; hoaëc döïa vaøo ñaïi phía treân tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh vôùi möôøi saùu taâm; hoaëc caùc Thaùnh giaû lìa duïc nhieãm vôùi ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng, ngay luùc aáy vì lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, daáy khôûi caùc ñaïo gia haïnh-chín ñaïo voâ giaùn-chín ñaïo giaûi thoaùt, ñaõ lìa duïc nhieãm vôùi tính thaéng giaûi luyeän caên; luùc daáy leân kieán giaûi ñoái vôùi taát caû caùc ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt, A-la-haùn giaûi

thoaùt luyeän caên daáy leân baát ñoäng ñoái vôùi caùc ñaïo gia haïnh, chín ñaïo voâ giaùn-chín ñaïo giaûi thoaùt; hoaëc caùc luùc tu xen laãn tónh löï thöù nhaát cho ñeán tónh löï thöù tö; hoaëc caùc Thaùnh giaû daãn phaùt caùc thaàn thoâng khôûi leân ñaïo gia haïnh, naêm ñaïo voâ giaùn-ba ñaïo giaûi thoaùt; hoaëc caùc Thaùnh giaû ñaõ lìa duïc nhieãm döïa vaøo Vò chí ñònh, cuøng khôûi leân voâ löôïng-giaûi thoaùt-thaéng xöù-bieán xöùa, baát tònh quaùn-trì töùc nieäm vaø caùc nieäm truù; hoaëc khôûi leân voâ ngaïi giaûi - bieân teá ñònh - voâ traùch nguyeän trí, Khoâng Khoâng - Voâ nguyeän Voâ nguyeän - Voâ töôùng Voâ töôùng töôûng vi teá taâm... nhöõng luùc nhö vaäy thì ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi maø cuõng ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi. 4. Coù luùc khoâng ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi cuõng khoâng ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc dò sinh vì lìa duïc nhieãm, daáy khôûi ñaïo gia haïnh - chín ñaïo voâ giaùn - taùm ñaïo giaûi thoaùt, döïa vaøo Vò chí ñònh vaø tónh löï trung gian phaùt khôûi noaõn - ñaûnh - nhaãn - theá ñeä nhaát phaùp; hoaëc caùc dò sinh döïa vaøo phaïm vi gaàn cuûa tónh löï thöù hai - thöù ba - thöù tö, vì lìa duïc nhieãm cuûa tónh löï thöù nhaát - thöù hai - thöù ba, daây khôûi ñaïo gia haïnh - chín ñaïo voâ giaùn - taùm ñaïo giaûi thoaùt; hoaëc caùc dò dinh döïa

vaøo phaïm vi gaàn cuûa Khoâng voâ bieân xöù cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, vì lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù tö cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, daáy khôûi ñaïo gia haïnh-chín ñaïo voâ giaùn-chín ñaïo giaûi thoaùt; hoaëc caùc dò sinh chöa lìa duïc nhieãm, hoaëc ñaõ lìa duïc nhieãm, döïa vaøo caùc Ñònh ôû phaïm vi gaàn nhö Vi chí ñònh... hoaëc laø Voâ saéc ñònh, luùc daáy khôûi caùc coâng ñöùc nhö voâ löôïng-giaûi thoaùt-thaéng xöù-bieán xöù, vaø baát tònh quaùn-trì töùc nieäm cuøng caùc nieäm truù... hoaëc caùc Thaùnh giaû döïa vaøo caùc Ñònh ôû phaïm vi gaàn nhö ôû Vò chí ñònh... luùc daáy khôûi thaønh töïu caùc coâng ñöùc höõu laäu vaø voâ laäu; döïa vaøo Voâ saéc ñònh, luùc daáy khôûi thaønh töïu caùc coâng ñöùc höõu laäu vaø voâ laäu; taát caû phaàn vò khoâng nhaát ñònh vaø khoâng coù taâm ...; nhöõng luùc nhö vaäy thì khoâng ñaït ñöôïc Ñaïo caâu höõu giôùi cuõng khoâng ñaït ñöôïc Ñònh caâu höõu giôùi. Sö aáy döïa vaøo buoâng xaû, laïi laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1- Coù buoâng xaû Ñaïo caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø ñaït ñöôïc quaû Döï löu hoaëc laø quaû Nhaát lai, hoaëc daàn daàn ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, chöa lìa duïc nhieãm vôùi tín thaéng giaûi luyeän caên, ñaït ñöôïc kieán giaûi ñoái vôùi ñaïo quaû thuø thaéng Nhaát Lai baét ñaàu töø quaû Nhaát lai, vaø luùc lui suït ñaïo quaû thuø thaéng Döï löu cuûa quaû Dö löu; luùc lui suït töø quaû Döï löu, nghóa laø lui suït quaû ñaõ ñaït ñöôïc töø luyeän caên; nhöõng luùc mhö vaäy thì buoâng xaû Ñaïo caâu höõu giôùi maø khoâng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi. 2- Coù buoâng xaû Ñònh caâu höõu giôùi maø khoâng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc dò sinh lui suït töø luùc lìa duïc nhieãm, cho ñeán töø luùc lìa nhieãm cuûa tónh löï thöù ba; hoaëc caùc dò sinh vaø caùc Thaùnh giaû, töø coõi Duïc-Saéc cheát ñi roài ñeán coõi Voâ saéc, hoaïc töø coõi saéc cheát ñi roài roài sinh vaøo coõi Duïc; hoaëc caùc dò sinh lui suït töø coâng ñöùc thuø thaéng cuûa ñòa caên baûn...; nhöõng luùc nhö vaäy thì buoâng xaõ Ñònh caâu höõu giôùi maø khoâng

phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi. 3- Coù buoâng xaû Ñaïo caâu höõu giôùi cuõng laø buoâng xaû Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc Thaùnh giaû lui suït töø luùc lìa duïc nhieãm, cho ñeán töø luùc lìa nhieãm cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù; hoaëc döïa vaøo boán tónh löï vaø tónh löï trung gian ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn; hoaëc ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn ñaõ lìa duïc nhieãm; luùc tín thaéng giaûi luyeän caên ñaït ñöôïc kieán giaûi cuoái cuøng, A-la-haùn giaûi thoaùt luyeän caên ñaït ñöôïc baät ñoäng; töø quaû Baát hoaøn ñeán ñaïo quaû thuø thaéng cuûa Baát hoaøn, vaø luùc lui suït ñaïo quaû thuø thaéng A-la-haùn cuûa quaû A-la-haùn...; nhöõng luùc nhö vaäy thì buoâng xaû Ñaïo caâu höõu giôùi cuõng laø buoâng xaû Ñònh caâu höõu giôùi, nghóa laø tröø ra caùc phaàn vò khaùc nhöõng töôùng tröôùc. Söï aáy döïa vaøo thaønh töïu, laïi laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù thaønh töïu Ñaïo caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñònh caâu höõu

giôùi, nghóa laø Thaùnh giaû chöa lìa duïc nhieãm. 2. Coù thaønh töïu Ñònh caâu höõu giôùi maø chaúng phaûi laø Ñaïo caâu höõu giôùi, nghóa laø caùc dò sinh sinh ôû coõi Duïc ñaõ lìa duïc nhieãm, hoaëc caùc dò sinh sinh ôû coõi Saéc. 3. Coù thaønh töïu caû hai, nghóa laø caùc Thaùnh giaû sinh ôû coõi Duïc ñaõ lìa duïc nhieãm, hoaëc caùc Thaùnh giaû sinh ôû coõi Saéc - Voâ saéc. 4. Coù luùc khoâng thaønh töïu caû hai, nghóa laø caùc dò sinh chöa lìa duïc nhieãm, hoaëc caùc dò sinh vaøo coõi Voâ saéc. Döïa vaøo khoâng thaønh töïu, cuõng laøm thaønh boán caâu phaân bieät, nghóa laø thöù töï caâu thöù hai tröôùc laøm caâu thöù nhaát ôû ñaây, thöù töï caâu thöù nhaát tröôùc laøm caâu thöù hai ôû ñaây, thöù töï caâu thöù tö tröôùc laøm caâu thöù ba ôû ñaây, thöù töï caâu thöù ba tröôùc laøm caâu thöù tö ôû ñaây. Taát caû luaät nghi toång quaùt coù boán loaïi: 1. Luaät nghi bieät giaûi thoaùt. 2. Luaät nghi tónh löï. 3. Luaät nghi voâ laäu. 4. Luaät nghi ñoaïn töø. Luaät nghi bieät giaûi thoaùt, nghóa laø giôùi cuûa coõi Duïc. Luaät nghi tónh löï, nghóa laø giôùi cuûa coõi saéc. Luaät nghi voâ laäu, nghóa laø giôùi voâ laäu. Luaät nghi ñoaïn töø, nghóa laø lìa nhieãm cuûa coõi Duïc. Trong chín ñaïo voâ giaùn noùi roäng veà taát caû tónh löï vaø giôùi voâ laäu; boán luaät nghi naøy, nhö trong phaåm Haïi Sinh cuûa chöông Nghieäp Uaån seõ noùi. Noaõn tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù giôùi laø ñoái trò buoâng xaû - ñoái trò duy trì - ñoái trò phaïm vi xa, trong Ñaûnh - Nhaãn - Theá ñeä nhaát phaùp - kieán ñaïo vaø Tu ñaïo. Ñaïo loaïi trí tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù giôùi chæ laø ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa. Ñaïo gia haïnh lìa nhieãm cuûa coõi Duïc tuøy chuyeån giôùi, ñôùi vôùi phaù giôùi laø ñoái trò buoâng xaû - ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa. Ñaïo voâ giaùn ñaàu tieân tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù gioái chæ laø ñoái trò duy tri vaø ñoái trò phaïm vi xa; ñoái vôùi phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, chæ laø ñoái trò ñoaïn töø vaø ñoái trò buoâng xaû. Baûy ñaïo voâ giaùn tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù giôùi chæ laø ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa; ñoái vôùi phieàn naõo daáy khôùi phaù giôùi, laø ñôùi trò ñoaïn töø - ñoái trò buoâng xaû-ñoái trò duy trì vaø ñoái trò Phaïm vi xa. Ñaïo voâ giaùn thöù chín tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù giôùi laø ñoái trò ñoaïn töø - ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa; ñoái vôùi phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, laø ñoái trò ñoaïn töø -

ñoái trò buoâng xaû - ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa. Chín ñaïo giaûi thoaùt tuøy chuyeån giôùi vaø caùc loaïi coøn laïi, thôøi gian sau cho ñeán Taän trí - Voâ sinh trí. Chaùnh kieán voâ hoïc tuøy chuyeån giôùi, ñoái vôùi phaù giôùi vaø phieàn naõo

daáy khôûi phaù giôùi, chæ laø ñôùi trò duy trì vaø ñôùi trò phaïm vi xa. Hoûi: Phaåm ñaïo cuûa phaùp trí coù naêng löïc ñoaïn tröø phaù giôùi vaø phieàn naõo giaáy khôûi phaù giôùi, coù theå coù tuøy chuyeån giôùi, phaåm ñaïo cuûa loaïi trí khoâng coù coâng ñöùc naøy, taïi sao cuõng coù tuøy chuyeån giôùi ? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Phaåm ñaïo cuûa Loaïi trí ñoái vôùi ñieàu aáy tuy khoâng coù ñoái trò ñoaïn tröø vaø ñoái trò buoâng xaû, nhöng maø coù ñoái trò duy trì vaø ñoái trò phaïm vi xa. Vaû laïi, phaåm ñaïo cuûa phaùp trí laàn löôïc chuyeån tieáp laøm nhaân cho phaåm ñaïo cuûa Loaïi trí, laàn löôïc chuyeån tieáp noái leân nhau, laàn löôïc chuyeån tieáp thuoäc veà nhau, laàn löôïc chuyeån tieáp sinh ra nhau, “Coù söï khaùc noùi: Phaåm ñaïo cuûa Loaïi trí, cuõng coù naêng löïc ñoaïn tröø phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, nhöng bôûi vì phaåm ñaïo cuûa phaùp trí ñaõ ñoaïn tröø ñieàu ñoù tröôùc roài, nay khoâng coù gì maø ñoaïn tröø cho neân cuõng coù tuøy chuyeån giôùi; ví nhö nhieàu ngöôøi cuøng chung neân keû thuø, neân ngöôøi ñaõ laøm haïi roài, nhöõng ngöôøi khaùc khoâng coøn gì ñeå laøm haïi chöù khoâng phaûi laø khoâng coù khaû naêng laøm haïi; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Ñaïi ñöùc noùi raèng: Neáu phaåm ñaïo cuûa phaùp trí coù tuøy chuyeån giôùi, phaåm coù tuøy chuyeån giôùi, phaåm ñaïo cuûa Loaïi trí khoâng coù tuøy chuyeån giôùi, thì thuaän theo luaät nghi, chæ chuyeån ñoåi vôùi nôi coù theå, chöù khoâng chuyeån ñoái vôùi nôi khoâng coù theå, nhöng maø caùc luaät nghi bao goàm ñoái vôùi coù theå vaø nôi khoâng coù theå chuyeån, cho neân phaåm ñaïo cuûa phaùp trí vaø Loaïi trí ñeàu coù theå tuøy chuyeån giôùi. Hoûi: Coõi Duïc vaø coõi Saéc thì giôùi cuûa coõi naøo nhieàu hôn? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Giôùi cuûa coõi Duïc nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì giôùi cuûa coõi Duïc coù ñöôïc töø nôi nghieäp ñaïo caên baûn vaø gia haïnh sau khi daáy khôûi, giôùi cuûa coõi Saéc chæ coù ñöôïc töø nôi nghieäp ñaïo caên baûn, giôùi cuûa coõi Duïc lìa xa taùnh toäi vaø lìa xa giaø toäi maø coù ñöôïc, giôùi cuûa coõi Saéc chæ lìa xa taùnh toäi maø coù ñöôïc. Noùi nhö vaäy thì giôùi cuûa coõi Saéc nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì taïm thôøi do Vò chí ñònh thaâu nhieáp, giôùi haõy coøn nhieàu hôn coõi Duïc, bôûi vì coù voâ löôïng coâng ñöùc ñoái trò vôùi noù, huoáng hoà coøn coù nhöõng giôùi khaùc cuûa ñòa phía treân hay sao? Hoûi: Höõu laäu vaø voâ laäu thì giôùi cuûa loaïi naøo nhieàu hôn? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Giôùi cuûa höõu laäu nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì giôùi höõu laäu thaâu nhieáp hai luaät nghi vaø phaàn ít cuûa neân luaät nghi, giôùi voâ laäu thaâu nhieáp neân luaät nghi vaø phaàn ít cuûa neân luaät nghi. Laïi nöõa, giôùi höõu laäu thaâu nhieáp hai Giôùi vaø phaàn ít cuûa neân Giôùi, hai xöù vaø phaàn ít cuûa neân xöù; giôùi voâ laäu chæ thaâu nhieáp neân phaàn ít cuûa neân giôùi - neân xöù. Noùi nhö vaäy thì giôùi voâ laäu nhieàu hôn. Nguyeân

côù theá naøo? Bôûi vì taïm thôøi khoå phaùp trí nhaãn tuøy chuyeån giôùi haõy coøn nhieàu höõu laäu, voán coù voâ löôïng coâng ñöùc ñoái trò cuûa noù, huoáng hoà laïi coù nhöõng giôùi khaùc cuûa phaàn vò phía treân hay sao? Hoûi: Khoå phaùp trí nhaãn vaø khoå phaùp trí, cho ñeán Taän trí vaøVoâ sinh trí cuøng chaùnh kieán voâ hoïc, thì caùc tuøy chuyeån giôùi cuûa loaïi naøo laø nhieàu hôn? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Khoå phaùp trí tuøy chuyeån giôùi, laø nhieàu hôn neân laàn so vôùi khoå phaùp trí nhaãn tuøy chuyeån giôùi, nhö vaäy laàn löôïc chuyeån tieáp cho ñeán Chaùnh kieán voâ hoïc tuøy chuyeån giôùi, laø nhieàu hôn neân laàn so vôùi Voâ sinh trí chuyeàn giôùi. Laïi coù ngöôøi noùi: Nhö khoå phaùp trí nhaãn tuøy chuyeån giôùi, nhö vaäy khoâ phaùp trí tuøy chuyeån giôùi, cho ñeán Ñaïo loaïi trí tuøychuyeån giôùi cuõng nhö vaäy. Caùc ñaïo gia haïnh lìa nhieãm cuûa coõi Duïc vaø chín ñaïo voâ giaùn - chín ñaïo giaûi thoaùt, thì caùc tuøy chuyeån giôùi cuûa caùc loaïi sau chuyeån sang nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhö Nhö daàn ñoaïn tröø phaù giôùi vaø phieàn naõo daáy khôûi phaù giôùi, giôùi nhö vaäy vaø nhö vaäy daàn taêng nhieàu leân, giôùi cuûa caùc phaànvò phía treân tröôùc sau töông töï vôùi nhau. Noùi nhö vaäy thì khoå phaùp trí nhaãn tuøy chuyeån giôùi cuøng vôùi khoå phaùp trí, cho ñeán Chaùnh kieán voâ hoïc tuøy chuyeån giôùi nhö nhau khoâng coù sai khaùc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì cuøng chuyeån ñoái vôùi baûy chi cuûa thaân - ngöõ. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Thi Thieát noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: ”Khoå phaùp trí laø hôn haún so vôùi khoå phaùp trí nhaãn, cho ñeán Taän trí laø hôn haún so vôùi kim cang duï ñònh. ” Ñaùp: Döïa vaøo nhaân tröôûng döôõng cho neân noùi nhö vaäy, nghóa laø khoå phaùp trí nhaãn chæ nhôø vaøo neân saùt-na maø lôùn leân, khoå phaùp trí nhôø vaøo hai saùt-na maø lôùn leân, cho ñeán Taän trí nhôø vaøo voâ löôïng saùt-na maø lôùn leân, luaän aáy noùi veà phaåm loaïi hôn haún chöù khoâng noùi ñeán giôùi nhieàu hay ít. Hoûi: Thanh vaên vaø Phaät thì giôùi cuûa baäc naøo nhieàu hôn? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Giôùi cuûa Thanh vaên nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì giôùi cuûa Thanh vaên döïa vaøo thaân cuûa hai coõi; giôùi cuûa Pâhaät chæ döïa vaøo thaân cuûa coõi Duïc. Laïi nöõa, giôùi cuûa Thanh vaên döïa vaøo thaân cuûa hai neõo, giôùi cuûa Phaät chæ döïa vaøo thaân cuûa neõo ngöôøi, noùi nhö vaäy thi giôùi cuûa Phaät nhieàu hôn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì taïm thôøi Löïc-Voâ uùy tuøy chuyeån giôùi coøn nhieàu hôn taát caû Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc, huoáng hoà laïi coù caùc tuøy chuyeån giôùi cuûa voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc thuø thaéng hay sao? Hoûi: Chö Phaät Theá Toân coù ngaøi traêm naêm chöùng ñöôïc Voâ thöôïng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 298

Chaùnh ñaúng Boà - ñeà, coù ngaøi thaäm chi ñeán taùm vaïn naêm môùi chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Neáu ngaøi naøo trong neân traêm naêm chöùng ñöôïc Boà-ñeà, thì cuõng coù ñöôïc giôùi trong thaân taùm vaïn naêm hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu coù ñöôïc thì taïi sao thaân naøy laïi ñöôïc giôùi cuûa thaân khaùc? Neáu khoâng ñöôïc thì luaän Thi Thieát noùi phaûi thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Nhö noùi: “Taát caû nhö lai öùng chaùnh Ñaúng Giaùc thaûy ñeàu binh ñaúng.” Neân noùi laø cuõng ñöôïc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao thaân naøy laïi coù ñöôïc giôùi

cuûa thaân khaùc? Neáu ñöôïc vaøo thaân naøy coù ñöôïc giôùi cuûa thaân khaùc? Ñaùp: Neáu ñöôïc vaøo thaân naøy coù ñöôïc giôùi cuûa thaân khaùc, thì cuõng khoâng coù gì sai, bôûi vì töông tuïc nhö nhau. Nhöng Ngaøi trong neân traêm naêm ñaït ñöôïc Boà - ñeà, ñoái vôùi giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa Ngaøi trong neân traêm naêm cuõng ñaït ñöôïc, cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu-cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa Ngaøi taùm vaïn naêm ñaït ñöôïc, maø khoâng thuoäc veà thaân thaønh töïu - khoâng hieän ôû tröôùc maét. Ngaøi taùm vaïn naêm ñaït ñöôïc Boà - ñeà, ñoái vôùi giôùi tuøy taâm cuûa Ngaøi taùm vaïn naêm, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân, cuõng thaønh töïu - cuõng hieän ôû tröùôc maét; ñoái vôùi giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa Ngaøi neân traêm naêm ñaït ñöôïc, maø khoâng thuoäc veà thaân thaønh töïu-khoâng hieän ôû tröôùc maët. Coù ngöôøi noùi laø khoâng ñaït ñöôïc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Thi Thieát noùi phaûi khoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Do ba söï vieäc nhö nhau cho neân goïi laø bình ñaúng: 1- Tu haønh bình ñaúng, nghóa laø nhö neân ñöùc Phaät traûi qua ba voâ soá kieáp, tu saùu Ba- la-maät-ña ñöôïc vieân maõn, cho neân chöùng ñöôc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, caùc Ñöùc Phaät khaùc cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø bình ñaúng. 2- Lôïi ích bình ñaúng, nghóa laø nhö neân Ñöùc Phaät xuaát hieän ôû theá gian, hoùa ñoä voâ löôïng traêm ngaøn na-döõu-ña chuùng sinh laøm cho nhaäp Nieát-baøn , nhöõng Ñöùc Phaät khaùc cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø bình ñaúng. 3- Phaùp thaân bình ñaúng, nghóa laø nhö neân Ñöùc Phaät thaønh töïu voâ bieân coâng ñöùc nhö möôøi Löïc–boán voâ sô uùy-Ñaïi Bi-ba Nieäm truù vaø möôøi taùm phaùp Baát coïng..., nhöõng Ñöùc Phaät khaùc cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø bình ñaúng. Laïi nöõa, caên nhö nhau cho neân goïi laø bình ñaúng, bôûi vì chö Phaät ñeàu ñaït ñöôïc giôùi Thöôïng Phaåm. Laïi nöõa, giôùi nhö nhau cho neân goïi laø bình ñaúng, nghóa laø nhö neân Ñöùc Phaät döïa vaøo tónh löï thöù tö chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, nhöõng Ñöùc Phaät khaùc cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø bình ñaúng. Hoûi: Luùc ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, thì ñaït ñöôïc giôùi tuøy taâm chuyeån

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 299

cuûa thaân maáy ñòa? Ñaùp: Caùc Sö ôû Phöông Taây ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ñaït ñöôïc giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa hai möôi saùu xöù thaân, nghóa laø coõi Duïc coù chín vaø coõi Saéc coù möôøi baûy. Caùc Luaän Sö ôû nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: Ñaït ñöôïc giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa hai möôi laêm xöù thaân, Bôûi vì trôøi Ñaïi phaïm khoâng coù söù rieâng bieät, laø vò lai tu chö khoâng phaûi ñeàu hieän khôûi. Nghóa laø coõi Duïc-Saéc tuøy theo thaân ôû phaïm vi naøo ñaït ñöôïc quaû voâ hoïc, thì coù ñöôïc giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa thaân ôû phaïm vi aáy, cuõng laø vò lai tu-cuõng ñöôïc hieän khôûi; giôùi tuøy taâm chuyeån cuûa thaân ôû nhöõng phaïm vi khaùc, tuy laø vò lai tu maø khoâng hieän khoûi, bôûi vì khoâng coù thaân döïa vaøo dò thuïc kia; sinh ñeán coõi Voâ saéc ñaït ñöôïc quaû Voâ hoïc, tuy coù ñöôïc giôùi cuûa coõi Voâ saéc maø khoâng hieän khoûi, bôûi vì sinh phía treân khoâng giôùi khôûi ñònh cuûa ñòa döôùi. Hoûi: Döïa vaøo thaân cuûa ñòa mình coù theå khôûi leân taát caû giôùi cuûa ñòa mình hay khoâng? Ñaùp: khoâng coù theå daáy khôûi heát

ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phaùp aùc haõy coøn khoâng coù khaû naêng daáy khoûi heát ñöôïc, huoáng hoà caùc coâng ñöùc do gia haïnh sinh ra ö! Hoûi : Vì sao thaùnh giaû sinh ôû coõi Voâ saéc thaønh töïu Ñaïo caâu höõu giôùi chöù khoâng phaûi laø Ñònh caâu höõu giôùi? Ñaùp: Bôûi vì phaùp höõu laäu heä thuoäc vaøo phaïm vi nôi choán (giôùi ñòa), khoâng phaûi laø coõi treân thì sinh vaøo coõi treân lieàn maát, voâ laäu thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, phaùp höõu laäu hôn-keùm tuøy theo phaïm vi, sinh coõi treân chaùn ngaùn coõi döôùi khoâng coù taùc duïng gì thì chaéc chaén khoâng thaønh töïu voâ laäu thì khoâng nhö vaäy. Vì theá cho neân Thaùnh giaû sinh ôû coõi Voâ saéc, chæ ñöôïc thaønh töïu Ñaïo caâu höõu giôùi. Luaän veà phaàn phuï ñaõ xong caàn phaûi tieáp tuïc phaàn chaùnh luaän vaø voâ kyù neân bieát cuõng nhö vaäy. Töï giôùi aáy, nghóa laø coõi Duïc chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho coõi Duïc; coõi saéc vaø coõi voâ saéc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö noùi veà töï giôùi, töï ñòa cuõng nhö vaäy, bôûi vì söï raøng buoäc khaùc nhau. Nghóa laø tónh löï thöù nhaát chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho tónh löï thöù nhaát, cho ñeán phi töôûng phi phi töôûng xöù, neân bieát cuõng nhö vaäy, nghóa laø Na-laïc-ca chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho Na-la-ca, cho ñeán trôøi saéc caùnh cöùu cuõng nhö vaäy. Lôøi bình: Sö aáy khoâng neân noùi nhö vaäy. Neáu noùi nhö vaäy thì xöù Nguõ tònh cö, khôûi leân saùt-na thöù nhaát, seõ khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, bôûi vì söï voâ thæ ñeán nay chöa sinh ra nhaân aáy. Hoûi: Nhaân caâu höõu laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Taát caû phaùp höõu hi. Ñaõ noùi veà töï taùnh, cho neân nay phaûi noùi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 301

Hoûi: Vì sao goïi laø nhaân caâu höõu, caâu höõu laø nghóa gì? Ñaùp: Nghóa khoâng lìa nhau laø nghóa cuûa caâu höõu, nghóa cuøng chung neân quaû laø nghóa cuûa caâu höõu, nghóa tuøy thuaän vôùi nhau laø nghóa cuûa caâu höõu. Nhaân caâu höõu naøy chaéc chaén coù quaû Só duïng goàm caû ba ñôøi. Theá naøo laø nhaân ñoàng loaïi? Cho ñeán noùi roäng ra.... Hoûi: Vì sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå bieåu hieän chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp quaù khöù - vò lai khoâng phaûi laø Theå thöïc coù; hoaëc coù ngöôøi chaáp hieän taïi laø phaùp voâ vi; hoaëc laø chaáp töï loaïi laøm nhaân ñoàng loaïi, nghóa laøa taâm chæ cuøng vôùi taâm, thoï chæ cuøng vôùi thoï, nhöng phaùp khaùc cuõng nhö vaäy. Vì ngaên chaën caùc loaïi chaáp sai khaùc nhö vaäy, bieåu hieän roõ raøng thaät coù quaù khöù - vò lai, vaø ñoøi hieän taïi laø phaùp höõu vi cuøng töï loaïi - tha loaïi laøm nhaân ñoàng loaïi, cho neân soïan ra luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø nhaân ñoàng loaïi? Ñaùp: Thieän caên ñôøi tröùôc cuøng vôùi thieän caên cuûa töï giôùi (coõi cuûa mình) trong ñôøi sau, vaø phaùp töông öùng laø nhaân ñoàng loaïi; thieän caên quaù khöù cuøng vôùi thieän caên cuûa töï giôùi trong vò lai - hieän taïi, vaø phaùp töông öùng laø nhaân ñoàng loaïi; thieän caên hieän taïi cuøng vôùi thieän caên cuûa töï giôùi trong vò lai, vaø phaùp töông öùng laø nhaân ñoàng loaïi. Hoûi: Taïi sao trong naøy khoâng noùi veà quaù khöù cuøng vôùi quaù khöù laø nhaân ñoàng loaïi? Ñaùp: Bôûi vì noùi ñôøi tröôùc cuøng vôùi ñôøi sau laø ñaõ noùi ñeán ñieàu aáy roài. Hoûi: Vì sao khoâng noùi ñeán teân goïi cuûa quaù khöù ? Ñaùp: Bôûi vì muoán bieåu hieän phaùp sau khoâng phaûi laø nhaân cuûa tröôùc. Neáu noùi

quaù khöù cuøng vôùi quaù khöù laø nhaân ñoàng loaïi, thì coù leõ coù ngöôøi sinh ra nghi ngôø phaùp sau cuûa quaù khöù cuõng laø nhaân cuûa phaùp tröôùc. Neáu noùi ñôøi tröôùc cuøng vôùi ñôøi sau laø nhaân ñoàng loaïi thì nghi ngôø naøy lieàn chaám döùt. Coù ngöôøi noùi: Vaên naøy muoán bieåu hieän nghóa cuûa quaù khöù coù tröôùc vaø sau. Neáu noùi quaù khöù cuøng vôùi quaù khöù laø nhaân ñoàng loaïi , thì coù leõ coù ngöôøi sinh ra nghi ngôø caùc phaùp quaù khöù cuøng luùc laàn löôïc chuyeån tieáp laøm nhaân ñoàng loaïi. Neáu noùi ñôøi tröôùc cuøng vôùi ñôøi sau laø nhaân ñoàng loaïi thì nghi ngôø naøy lieàn chaám döùt. Hoûi: Vì sao ñôøi tröôùc… chæ noùi ñeán thieän caên, maø ñôøi sau… noùi goàm caû phaùp töông öùng? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ñôøi tröôùc… cuõng caàn phaûi noùi veà phaùp töông öùng maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng ñieàu naøy laø coù caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi

noùi: Vaên naøy laø ngaên chaën yù cuûa Sa moân töông töï noái tieáp nhau, bôûi vì hoï ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Thieän caên chæ laøm nhaân cho thieän caên, phaùp töông öng vôùi thieän caên chæ laøm nhaân cho phaùp töông öng vôùi thieän caên. Vì ngaên chaën yù kia ñeå bieåu hieän roõ raøng thieän caên laøm nhaân cho thieän caên, cuõng laøm nhaân cho phaùp töông öng; phaùp töông öng vôùi thieän caên laøm nhaân cho phaùp töông öng vôùi thieän caên, cuõng laøm nhaân cho thieän caên, cho neân noùi nhö vaäy. Hoûi : Taïi sao trong naøy chæ noùi ñeán thieän caên vaø pheùp töông öng maø chaúng laø pheùp khaùc? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo hôn haún maø noùi, nghóa laø trong pheùp thieän thì thieân caên laø hôn haún, pheùp töông öng kia raát gaàn guõi vôùi nhau, cho neân chæ noùi ñeán ñieàu aáy. Baát thieän vaøvoâ kyù neân bieát cuõng nhö vaäy. Töï giôùi aáy, nghóa laø coõi Duïc chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho coõi Duïc; coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö noùi veà töï giôùi, töï ñòa cuõng nhö vaäy, bôûi vì söï raøng buoäc khaùc nhau. Nghóa laø tónh löï thöù nhaát chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho tónh löï thöù nhaát, cho ñeán pho töôûng phi phi töôûng xöù, neân bieát cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: Nhö noùi veà töï giôùi, töï ñòa vaø töï xöù cuõng nhö vaäy, nghóa laø Na-laïc-ca chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho Na-laïc-ca, cho ñeán trôøi Saéc Cöùu caùch neân cuõng bieát nhö vaäy. Lôøi bình: Sö aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Neáu noùi nhö vaäy thì xöù Nguõ tónh cö, khoûi leân saùt-na thöù nhaát, seõ khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, bôûi vì töø voâ thæ ñeán nay chöa sinh ra nhaân aáy. Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Cuøng ñòa maø khaùc xöù, daõ khoûi leân phieàn naõo laàn löôïc chuyeån tieáp raøng buoäc laãn nhau, tuøy theo chuûng loaïi laàn löôïc chuyeån tieáp laøm nhaân ñoàng loaïi, nhöng tröø ra tuøy mieân cuûa naêm Boä laø Boä khaùc nhau, bôûi vì coù söï sai bieät veà raøng buoäc vaø phaïm vi giôùi haïn. Laïi noùi veà quaù khöù nhö nhau, laø muoán bòeåu hieän theå cuûa quaù khöù vaø vò lai laø coù thaät, hieän taïi laø phaùp höõu vi. Nhö caên thieän, caên baát thieän vaø voâ kyù cuõng nhö vaäy. Sai bieät laø trong baát thieän tröø ra töï giôùi, thì goïi laø nhaân ñoàng loaïi. Hoûi: Taïi sao baát thieän tröø ra töï giôùi? Ñaùp: Bôûi vì caên baát thieän khoâng coù giôùi khaùc nhau, hoaëc laø noùi töï giôùi khoâng coù gì löïa choïn rieâng bieät. Coù ngöôøi noùi: Trong baát

thieän cuõng caàn phaûi noùi ñeán töï giôùi, bôûi vì aâm cuûa Töï Giôùi cuõng noùi laø Töï Boä. Nghóa laø do kieán Khoå maø ñoaïn chæ laøm nhaân ñoàng loaïi cho do kieán Khoå maø ñoaïn, cho ñeán do tu maø ñoaïn neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong naøy chæ caàn noùi nhö caên thieän , caên baát thieän vaø voâ kyù cuõng nhö vaäy, chöù khoâng neân tieáp tuïc noùi ñeán nhöõng söï sai bieät cuûa caùc caên?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 302

Ñaùp: Neáu chæ ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, thì coù leõ ngöôøi sinh ra nghi ngôø nhö caên voâ kyù bao goàm caû ba coõi, cho neân caên baát thieän cuõng nhö vaäy, cho neân tieáp tuïc caàn phaûi noùi veà nhöõng sai bieät... Hoûi: Taïi sao trong naøy khoâng noùi ñeán caên baát thieän cuûa ñôøi tröôùc..., cuøng vôùi caên voâ kyù cuûa ñôøi sau..., vaø phaùp töông öng laø nhaân ñoàng loaïi laø nhaân ñoàng loaïi; caên voâ kyù cuûa ñôøi tröôùc..., cuøng vôùi caên baát thieän cuûa ñôøi sau..., vaø phaùp töông öng laø nhaân ñoàng loaïi? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng nghóa naøy coù khaùc. Coù ngöôøi noùi: Neáu noùi nhö vaäy thì coù leõ coù ngöôøi sinh ra nghi ngôø caên baát thieän cuõng noái thoâng ba coõi; hoaëc laø caên voâ kyù chæ thuoäc veà coõi Duïc; hoaëc laïi sinh ra nghi ngôø nhaân ít maø quaû nhieàu, hoaëc laø nhaân nhieàu maø quaû ít, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Vaên tuy khoâng noùi ñeán maø nghóa thì thaät coù, cho neân töï Boä laøm nhaân ñoàng loaïi cho nhau. Hoûi: Trong ñôøi vò lai coù nhaân ñoàng loaïi hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu coù thì taïi sao trong naøy khoâng noùi? Nghóa laø trong naøy chæ noùi veà ñôøi tröôùc laøm nhaân ñoàng loaïi cho ñôøi sau, quaù khöù laøm nhaân ñoàng loaïi cho vò lai-hieän taïi, hieän taïi laøm nhaân ñoàng loaïi cho vò lai maø khoâng noùi ñeán vò lai laøm nhaân ñoàng loaïi cho vò lai. Vaû laïi, neáu nhö coù thì phaûi coù hai taâm laàn löôïc chuyeån tieáp laøm nhaân, laïi traùi vôùi tröôùc ñaõ noùi; neáu khoâng coù thì chöông Kieán Uaån trong luaän naøy phaûi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: Neáu phaùp laøm nhaân cho phaùp kia, coù luùc phaùp naøy cuøng phaùp kia chaúng phaûi laø nhaân? Ñaùp: Khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø nhaân. Neáu phaùp ñaõ sinh thì nhaân ñoàng loaïi, neáu phaùp chöa sinh thì chaúng phaûi laø nhaân ñoàng loaïi". Vaäy thì neáu phaùp laøm nhaân cho phaùp kia, coù luùc phaùp naøy cuøng vôùi phaùp kia chaúng phaûi laø nhaân, laøm sao ñaùp raèng khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø nhaân, laøm sao ñaùp raèng khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø nhaân? Vaû laïi, neáu khoâng coù thì luaän phaåm Loaïi Tuùc laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: " Theá naøo laø phaùp chaúng phaûi laø taâm laøm nhaân? Ñaùp: Boå-ñaëc-la ñaõ tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Taâm voâ laäu ban ñaàu vaø caùc dò sinh khaùc, nhaát ñònh seõ tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, laø taâm voâ laäu ban ñaàu. "Nhöng dò sinh aáy, taát caû taâm voâ laäu vò lai ñeàu khoâng phaûi laø taâm laøm nhaân, vì sao chæ noùi taâm voâ laäu ban ñaàu kia? Vaû laïi, neáu khoâng coù thì luaän phaåm Loaïi Tuùc laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi": Hoaëc coù khoå ñeå laáy Höõu thaân kieán laøm nhaân, chöù khoâng laøm nhaân cho Höõu thaân kieán, tröø ra Höõu thaân kieán vò lai vaø khoå ñeá töông öng

vôùi noù, coøn laïi caùc khoå ñeá nhieãm

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 303

oâ. Hoaëc coù khoå ñeá laáy höõu thaân kieán laøm nhaân, cuõng laøm nhaân cho Höõu thaân kieán, töùc laø phaùp ñaõ tröø ra. “Neáu höõu thaân kieán vò lai khoâng laøm nhaân cho höõu thaân kieán vò lai, thì vì sao noùi laø tröø ra höõu thaân kieán vò lai, vaø khoå ñeù töông öng vôùi noù? Vaû laïi, neáu khoâng coù thì luaän Thöùc Thaân Tuùc laïi khoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Ñoái vôùi Nhaõn thöùc nhieãm oâ cuûa quaù khöù, taát caû tuøy mieân cuûa noù ôû taïi taâm naøy, hoaëc coù theå laøm nhaân chöù khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng, hoaëc laø nhöõng tuøy taêng maø khoâng coù theå laøm nhaân, hoaëc coù theå laøm nhaân maø cuõng laø nhöõng tuøy taêng, hoaëc khoâng coù theå laøm nhaân maø cuõng khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng.” Vaû laïi, coù theå laøm nhaân maø khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø caùc tuøy mieân ôû tröôùc taâm naøy, ñoàng loaïi vaø bieán haønh cuûa noù chính laø tuøy mieân kia, neáu khoâng duyeân vôùi tuøy mieân naøy, giaû söû duyeân vaøo roài ñoaïn, vaø tuøy mieân töông öng naøy ñaõ ñoaïn. Laø nhöõng tuøy taêng maø khoâng coù theå laøm nhaân, nghóa laø caùc tuøy mieân ôû sau taâm naøy, ñoàng loaïi vaø bieán haønh chính laø tuøy mieân kia, duyeân vôùi tuøy mieân chöa ñoaïn naøy. Coù theå laøm nhaân cuûa noù maø cuõng laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø caùc tuøy mieân ôû tröôùc taâm naøy, ñoàng loaïi vaø bieán haønh chính laø tuøy mieân kia, duyeân vôùi tuøy mieân chöa ñoaïn naøy, vaø tuøy mieân töông öng naøy chöa ñoaïn. Khoâng coù theå laøm nhaân maø cuõng khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø caùc tuøy mieân ôû sau taâm naøy, ñoàng loaïi vaø bieán haønh chính laø tuøy mieân kia, hoaëc khoâng duyeân vôùi tuøy mieân naøy, giaû söû duyeân vaøo roài ñoaïn; hoaëc duyeân vaøo nhöõng nôi khaùc, hoaëc laø tuøy mieân khaùc; hoaëc laø tuøy mieân bieán haønh khoâng cuøng phaïm vi. Nhö nhaõn thöùc nhieãm oâ cuûa quaù khöù kia, Nhaõn thöùc nhieãm oâ cuûa vò lai cuõng nhö vaäy. Boán caâu phaân bieät veà quaù khöù thì lyù aáy coù theå nhö vaäy, coù theå laøm thaønh boán caâu phaân bieät veà vò lai thì nhö theá naøo? Neáu coù tröôùc sau thì khoâng coù nhaân laø nhö theá naøo? Vaû laïi, neáu khoâng coù thì luaän Thi Thieát Tuùc laïi thoâng suoát theá naøo? Nhö noùi: “Caùc phaùp quyeát ñònh do boán söï vieäc, ñoù laø nhaân - quaû - sôû y vaø sôû duyeân”. Neáu ñôøi vò lai khoâng phaûi nhaân ñoàng loaïi thì sinh roài môùi ñuùng, sao noùi laø quyeát ñònh? Vaû laïi, neáu khoâng coù thì phaûi laø khoâng coù nhaân maø coù quaû, cuõng phaûi laø khoâng coù quaû maø coù quaû, töùc laø phaù hoûng toâng chæ cuûa mình. Ñaùp: Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Trong ñôøi vò lai khoâng coù nhaân ñoàng loaïi. Bôûi vì khoâng coù nhaân aáy, cho neân trong naøy khoâng noùi ñeán, cuõng khoâng coù loãi cuûa hai taâm laøm nhaân cho nhau. Hoûi: Chöông Kieán Uaån trong luaän naøy neân thoâng hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi: “Neáu phaùp laøm nhaân cho phaùp kia, cho ñeán noùi roäng ra…” Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø döïa vaøo nhaân caâu Höõu maø soaïn luaän,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 17 304

bôûi vì nhaân caâu höõu truøm khaép phaùp höõu vi, töï noù coù theå thaønh töïu quaû noái thoâng caû ba ñôøi. Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø döïa vaøo hai nhaân töông öng vaø caâu höõu maø soaïn luaän, bôûi vì hai nhaân naøy ñeàu truøm khaép ba taùnh, töï noù coù theå thaønh töïu quaû noái thoâng caû ba ñôøi. Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø döïa vaøo ba nhaân töông öng - caâu höõu vaø dò thuïc maø soaïn luaän, bôûi vì ba nhaân naøy töï noù coù theå thaønh töïu quaû noái thoâng caû ba ñôøi. Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø döïa vaøo boán nhaân töông öng - caâu höõu - dò thuïc vaø naêng taùc maø soaïn luaän, bôûi vì boán nhaân naøy noái thoâng caû ba ñôøi. Coù ngöôøi noùi: Ñoù laø döïa vaøo naêm nhaân maø soaïn luaän, bôûi vì tröø ra nhaânnaêng taùc truøm khaép taát caû caùc phaùp cuõng khoâng ngaên caûn ñöôïc. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Tröø ra nhaân bieán haønh, bôûi vì Theå vaø Duïng haïn heïp. Caàn phaûi noùi ñoù laø döïa vaøo saùu nhaân maø soaïn luaän, bôûi vì teân goïi cuûa nhaân ñaõ bieåu loä noái thoâng caû saùu taâm. Hoûi: Neáu phaùp ñaõ sinh laø nhaân ñoàng loaït hoaëc laø nhaân bieán thaønh, neáu phaùp chöa sinh khoâng phaûi laø nhaân ñoàng loaïi - khoâng phaûi laø nhaân bieán haønh, vaäy thì neáu phaùp laøm nhaân cho phaùp kia, hoaëc coù luùc phaùp naøy cuøng vôùi phaùp kia khoâng phaûi laø nhaân, taïi sao ñaùp raèng khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø nhaân? Ñaùp: Döïa vaøo phaàn vò sau cuøng maø tinh teá ñöa ra lôøi ñaùp nhö vaäy. Nghóa laø neáu phaùp ôû vò naøy thì chaéc chaén coù naêng löïc laøm nhaân ñoàng loaïi, hoaëc laø nhaân bieán haønh, töø ñaây veà sau khoâng coù luùc naøo khoâng phaûi laø nhaân, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong chöông Kieán Uaån laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Neáu phaùp laøm ñaúng voâ giaùn cho phaùp kia, hoaëc coù luùc phaùp naøy cuøng vôùi phaùp kia chaúng phaûi laø ñaúng voâ giaùn chaêng? Traû lôøi: neáu nhö luùc phaùp naøy chöa ñeán ñaõ sinh”. Trong naøy cuõng caàn phaûi döïa vaøo phaàn vò sau cuøng, tinh teá ñöa ra lôøi ñaùp nhö vaäy: Khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø ñaúng voâ giaùn. Nghóa laø neáu phaùp ôû phaàn vò naøy thì chaéc chaén coù naêng löïc laøm ñaúng voâ giaùn, töø ñaây veà sau khoâng coù luùc naøo khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn. Taïi sao khoâng ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, maø khoâng noùi ñeán laø coù yù nghóa khaùc, bôûi vì bieåu hieän caùch noùi vôùi lôøi vaên khaùc - hình thöùc khaùc; neáu duøng lôøi vaên khaùc - hình thöùc khaùc maø giaûi thích thì nghóa deã daøng hieåu ñöôïc. Laïi nöõa, bôûi vì vaên bieåu hieän hai phöông phaùp - hai con ñöôøng, hai ngoïn ñeøn - hai söï saùng toû, hai ngoïn ñuoác - hai aùnh saùng, hai söï chieáu saùng - hai hình aûnh. Nhö nhaân ñoàng loaïi döïa vaøo phaàn vò sau cuøng, tinh teá ñöa ra noùi nhö vaäy: Khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø nhaân. Ñaúng voâ giaùn duyeân cuõng caàn phaûi döïa vaøo phaàn vò naøy, tinh teá ñöa ra

noùi nhö vaäy: Khoâng coù luùc naøo chaúng phaûi laø ñaúng voâ giaùn. Nhö ñaúng voâ giaùn duyeân döïa vaøo taát caû phaàn vò maø noùi, neáu luùc phaùp naøy chöa ñeán ñaõ sinh, thì nhaân ñoàng loaïi cuõng caàn phaûi döïa vaøo taát caû phaàn vò ñeå ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hai vaên phoûng theo nhau, cuøng thoâng suoát caû

hai nghóa. Hoûi: Trong luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Theá naøo laø phaùp chaúng phaûi laø taâm laøm nhaân, cho ñeán noùi roäng ra? ” Ñaùp: Luaän aáy chæ noùi veà phaùp cuoái cuøng khoâng phaûi laø taâm laøm nhaân, tuy noù chöa tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, maø caùc taâm voâ laäu ñeàu khoâng phaûi laø taâm laøm nhaân. Nhöng neáu noù tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì chæ coù taâm voâ laäu ban ñaàu laø phaùp chaúng phaûi laø taâm laøm nhaân, nhöng taâm coøn laïi ñeàu laáy taâm laøm nhaân. Coù sö khaùc noùi: Vaên aáy khoâng bieän giaûi veà nghóa cuûa nhaân ñoàng loaïi laø gì, maø chæ bieän giaûi veà hai loaïi dò sinh, nghóa laø coù phaùp Baùt Nieát-baøn vaø khoâng coù phaùp Baùt Nieát- baøn. Vaên tuy khoâng neâu ra laø khoâng coù phaùp Nieát-baøn, nhöng yù nghóa theo ñuùng phaàn lyù bieåu hieän roõ raøng bieát laø coù. Nghóa laø vaên aáy ñaõ noùi coù nhöõng dò sinh khaùc quyeát ñònh seõ tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, bôûi vì theo ñuùng nghóa naøy thì cuõng coù dò sinh quyeát ñònh khoâng tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Vaäy thì goïi laø khoâng coù phaùp Nieát-baøn, töùc laø khoâng coù phaùp Nieát- baøn naøo goïi laø chaèng phaûi taâm laøm nhaân. Hoûi: Trong luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Hoaëc coù Khoå ñeá laáy höõu thaân kieán laøm nhaân, cho ñeán noùi roäng ra.” Ñaùp: Luaän aáy chæ noùi: “Tröø ra Höõu thaân kieán vò lai töông öùng vôùi Khoå ñeá”, chöù khoâng noùi “Vaø vôùi noù”. Giaû söû ñöa ra noùi nhö vaäy laø do ngöôøi ñoïc nhaàm laãn. Hoûi: Trong luaän Thöùc Thaân Tuùc noùi laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Ñoái vôùi Nhaõn thöùc nhieãm oâ cuûa quaù khöù, taát caû tuøy mieân..., cho ñeán noùi roäng ra.” Ñaùp: Luaän aáy ñoái vôùi vò lai thuaän theo laøm thaønh ba caâu phaân bieät, tröø ra nhöõng tuøy taêng khoâng coù theå laøm nhaân, bôûi vì noù khoâng coù veà sau. Nhöng noùi vò lai nhö quaù khöù thì coù yù nghóa khaùc, nghóa ñang luùc sinh ra caàn phaûi tieán vaøo hieän taïi xaùc ñònh laø ñoàng loaïi, hoaëc laø nhaân bieán haønh höôùng veà phaùp khaùc chöa daáy khôûi, coù theå noùi laø tröôùc: höôùng veà phaùp naøy thì coù noùi nhöõng phaùp coøn laïi goïi laø sau. Coù Sö khaùc noùi: Luaän aáy noùi veà vò lai cuõng coù boán caâu phaân bieät, khoâng noùi ñeán vò lai coù taâm tröôùc-sau, gioáng nhö quaù khöù maø laïi laøm

nhaân. Khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø tuøy mieân töông öng naøy ñaõ ñoaïn maø laøm nhöõng tuøy taêng. Khoâng coù theå laøm nhaân, nghóa laø coù tuøy mieân bieán haønh ñoàng loaïi, ôû ñôøi vò lai ñoái vôùi nhaõn thöùc nhieãm oâ cuûa ñôøi vò lai duyeân maø chöa ñoaïn thì coù theå laøm nhaân cho noù. Cuõng laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø tuøy mieân töông öng naøy chöa ñoaïn maø khoâng coù theå laøm nhaân. Cuõng khoâng phaûi laø nhöõng tuøy taêng, nghóa laø coù tuøy mieân bieán haønh ñoàng loaïi ôû ñôøi vò lai bieán, hoaëc khoâng duyeân vôùi tuøy tuøy mieân naøy, giaû söû duyeân vaøo roài ñoaïn; hoaëc duyeân vaøo nhöõng nôi khaùc, hoaëc laø tuøy mieân khaùc; hoaëc laø tuøy mieân bieán haønh khoâng cuøng phaïm vi. Hoûi: trong luaän Thi Thieát Tuùc noùi laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Caùc phaùp quyeát ñònh coù boán söï vieäc, cho ñeán noùi roäng ra”. Ñaùp: Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân töông öng-caâu höõu-dò thuïc vaø naêng taùc.

Quaû laø ba quaû, ñoù laø quaû Só duïng-dò thuïc vaø taêng thöôïng. Sôû y laø saùu loaïi sôû y, ñoù laø nhaõn-nhó-tyû-thieät-thaân vaø yù. Sôû duyeân laø saùu loaïi sôû duyeân, ñoù laø saéc-thanh-höông-vò-suùc vaø phaùp. Boán söï vieäc nhö vaäy quyeát ñònh caû ba ñôøi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Hoûi: neáu ñôøi vò lai khoâng coù nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh, chæ coù ôû quaù khöù vaø hieän taïi, thì phaûi laø khoâng coù nhaân maø coù quaû, nhö vaäy thì phaù hoûng toâng chæ veà coù ba ñôøi? Ñaùp: Thöøa nhaän cuõng khoâng coù gì sai, bôûi vì döïa theo phaàn vò chöù khoâng phaûi laø theå, maø taùc duïng hoøa theo phaàn vò cuûa quaû chöù khoâng phaûi laø theå cuûa quaû, nhöng phaàn vò cuøng vôùi theå thì khoâng phaûi chính noù cuõng khoâng phaûi taùch rôøi, theå tuy luoân luoân coù maø phaàn vò khoâng phaûi laø luoân luoân coù, cho neân nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh, voán khoâng coù maø nay coù cuõng khoâng coù gì sai. Coù Sö khaùc noùi: Trong ñôøi vò lai coù nhaân ñoàng loaïi. Hoûi: Nhö vaäy thì phaàn sau noùi veà saùu vaán naïn deã daøng thoâng hieåu, vì sao vaên luaän trong naøy khoâng noùi ñeán? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi deán thì neân bieát raèng nghóa naøy coù khaùc, bôûi vì saùu nhaân ñaõ noùi ñeàu coù khaùc. Laïi nöõa, neáu nhaân ñoàng loaïi coù söùc maïnh-coù naêng löïc daãn ñeán quaû vaø thaønh töïu quaû thì trong naøy seõ noùi: nhaân ñoàng loaïi cuûa vò lai, khoâng coù söùc maïnh-khoâng coù naêng löïc daãn ñeán thaønh töïu quaû vaø thaønh töïu quaû, cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, neáu nhaân ñoàng loaïi ñaõ laø hieän taïi-ñaõ hoøa hôïp, ñaõ coù taùc duïng, gaùnh vaùc troïng traùch thì trong naøy seõ noùi; nhaân ñoàng loaïi cuûa vò lai khoâng coù söï vieäc nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, neáu nhaân ñoàng loaïi ñaõ hieän haønh, töôùng cuûa ñôøi bieåu hieän roõ raøng thì trong naøy seõ

noùi; nhaân ñoàng loaïi cuûa vò lai, chöa hieän haønh vaø töôùng cuûa ñôøi khoâng bieåu hieän roõ raøng, cho neân khoâng noùi ñeán. Hoûi: Neáu ñôøi vò lai coù nhaân ñoàng loaïi, thì phaûi coù loãi laø hai taâm laøm nhaân cho nhau? Ñaùp: Nhö boán haønh töôùng ñeàu coù heä thuoäc, nhöõng phaùp khaùc cuõng nhö vaäy cho neân khoâng coù loãi aáy. Nghóa laø haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa ñôøi vò lai, coù boán haønh töôùng thuaän theo khoâng ngöøng sinh ra, ñoù laø töôùng heä thuoäc cuûa söï tu taäp, töø haønh töôùng voâ thöôøng naøy laøm nhaân cho töôùng aáy, töôùng aáy khoâng phaûi laø nhaân naøy maø laø maø laø thuoäc vaøo haønh töôùng voâ thöôøng, cho neân haønh tuôùng voâ thöôøng daáy khôûi nhaát ñònh phaûi ñöùng tröôùc; haønh töôùng cuûa Khoå- Khoâng-Voâ ngaõ cuõng nhö vaäy. Phaùp höõu vi khaùc töông töï nhö vaäy, neân bieát! Vì vaäy khoâng coù loãi laø hai taâm laøm nhaân cho nhau. Neáu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, thì coù ngöôøi döïa vaøo tónh löï thöù tö ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, coù theå tu chín ñòa voâ laäu cuûa vò lai, voâ laäu ñaõ tu ñeàu heä thuoäc vaøo ñaây, veà sau daáy khôûi Thaùnh ñaïo hieän tieàn ôû ñòa khaùc, laïi khoâng coù theå tu voâ laäu cuûa vò lai, bôûi vì khoâng coù Thaùnh ñaïo naøo khaùc heä thuoäc ôû ñaây, cho neân thuaän theo ôû quaù khöù vaø hieän taïi chaúng phaûi laø nhaân ñoàng loaïi, vaäy thì traùi ngöôïc nhau. Trong naøy ñaõ noùi

thieän caên ñôøi tröôùc cuøng vôùi ñôøi sau laø nhaân ñoàng loaïi, cho ñeán noùi roäng ra, ñöøng coù sai laàm nhö vaäy. Do ñoù, ñôøi vò lai khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, ñoái vôùi lyù laø thích hôïp. Hoûi: Saéc phaùp laø coù nhaân ñoàng loaïi hay khoâng? Ñaùp: Caùc Sö nöôùc ngoaøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Taát caû saéc phaùp ñeàu khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, chæ döïa vaøo söùc maïnh hoøa hôïp cuûa duyeân khaùc maø daáy khôûi . Hieän taïi thaáy ñaøo ñaát saâu xuoáng hôn traêm khuyûu tay, töø nôi aáy laáy buøn ñem ra, noùng hong gioù thoåi traõi qua thôøi gian, sau gaëp trôøi möa thì coû moïc leân. Vaû laïi, hieän taïi thaáy treân noùc nhaø-treân ñænh nuùi, tröôùc kia khoâng coù haït gioáng maø cuõng moïc leân coû caây. Do ñoù bieát laø saéc phaùp khoâng coù nhaân ñoàng loaïi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì chöông Ñaïi Chuûng Uaån trong luaän naøy noùi seõ thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Ñaïi chuûng taïo saéc ôû quaù khöù cuøng vôùi ñaïi chuûng taïo saéc cuûa vò lai… laø nhaân taêng thöôïng”. Ñaùp: Mình ñoái vôùi luaän khaùc thì vieäc gì phaûi thoâng hieåu, neáu nhaát ñònh phaûi thoâng hieåu thì caàn phaûi noùi nhö vaäy: Söùc maïnh cuûa taêng thöôïng duyeân coù gaàn-coù xa, coù ôû thaân naøy vaø coù ôû thaân khaùc. Neáu gaàn vaø ôø taïi thaàn naøy thì doù goïi laø nhaân, neáu xa vaø ôû taïi thaân khaùc thì ñoù goïi laø taêng thöôïng. Caùc Luaän Sö ôû nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: Saéc phaùp cuõng coù nhaân ñoàng loaïi, chæ tröø ra saéc Voâ laäu ban ñaàu.

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tuy thoâng hieåu veà Ñaïi Chuûng Uaån giaûi thích, nhöng chöông aáy ñaõ ñöa ra söï vieäc thæ phaûi thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Trong buøn ñaõ laáy ra tröôùc kia coù haït gioáng, vì thieáu nhöõng duyeân khaùc cho neân coû chöa moïc ñöôïc, veà sau gaëp nhieàu duyeân thì coû lieàn moïc leân. Vaû laïi, buïi ñaát kia tích tuï treân noùc nhaø-treân ñænh nuùi, coù coû moïc leân laø do gioù thoåi hoaëc chim ngaäm haït gioáng bay ñeán, cho neân ñöôïc moïc leân nhö vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.